

● Narodowy Bank Polski wprowadza do obiegu monety upamiętniające 95. rocznicę wymarszu Pierwszej Kompanii Kadrowej:

w dniu 3 sierpnia 2009 r.

o nominale **2 zł** - wykonaną stemplem zwykłym ze stopu Nordic Gold,

w dniu 5 sierpnia 2009 r.

o nominale **10 zł** - wykonaną stemplem lustrzanym w srebrze.

Narodowy Bank Polski

ma wyłączne prawo emitowania znaków
pieniężnych w Polsce.

Oprócz monet i banknotów powszechnego obiegu
NBP emituje także **monety i banknoty kolekcjonerskie.**

Emisja wartości kolekcjonerskich
stanowi okazję zarówno do upamiętniania
ważnych historycznych rocznic i postaci, jak i do rozwijania
zainteresowań polską kulturą, nauką i tradycją.

Od 1996 roku NBP emituje także
dwuzłotowe monety okolicznościowe
powszechnego obiegu ze stopu Nordic Gold.

Wszystkie monety i banknoty emitowane przez NBP
są prawnym środkiem płatniczym w Polsce.

NBP

Narodowy Bank Polski

monety

MONETY EMISJI 2009 MONETY EMISJI 2009

Informacje o planie emisji
oraz sposobie nabycia monet na stronach:

www.nbp.pl
www.numizmatyka.nbportal.pl

Monety zostały wyprodukowane
w Mennicy Polskiej SA w Warszawie.

Skład i druk: Drukarnia NBP

95. rocznica wymarszu
Pierwszej Kompanii Kadrowej

95. rocznica wymarszu Pierwszej Kompanii Kadrowej

Wymarsz Pierwszej Kompanii Kadrowej 6 sierpnia 1914 roku z Oleandrów

- Wybuch I wojny światowej, w której państwa zaborcze po raz pierwszy stanęły przeciwko sobie w śmiertelnej walce, wzmógł nadzieje Polaków na odzyskanie niepodległości.
- Polskie dążenia niepodległościowe koncentrowały się w tym czasie przede wszystkim w Galicji. Pierwszoplanową rolę odgrywał w nich Józef Piłsudski. Wobec wybuchu wojny zarządził on 29 i 30 lipca 1914 r. mobilizację Związku Strzeleckiego „Strzelec”, a następnego dnia podporządkował sobie Polskie Drużyny Strzeleckie. Oddziały strzelców i drużyniaków skoncentrowano w pawilonie parku Oleandry przy krakowskich Błoniach. 3 sierpnia 1914 r. została tam zaprzysiężona przez Józefa Piłsudskiego Pierwsza Kompania Kadrowa, utworzona z członków Strzelca i Polskich Drużyn Strzeleckich. Na jej dowódcę został wyznaczony Tadeusz Kasprzycki „Zbigniew”. Kompania liczyła – według różnych źródeł – od 144 do 172 żołnierzy sformowanych w cztery plutony.
- 6 sierpnia, około godziny 4 nad ranem Pierwsza Kompania Kadrowa wyruszyła z krakowskich Oleandrów na północ w kierunku Miechowa, ku granicy Królestwa Polskiego, aby wywołać antyrosyjskie powstanie i podjąć walkę z Rosją. Jeszcze tego samego dnia o godzinie 9 rano dotarła do granicy w Michałowicach, gdzie symbolicznie obalono słupy graniczne i wkroczone na teren zaboru rosyjskiego. Po wyzwoleniu

Stomnik, Miechowa, Jędrzejowa i Chęciny, 12 sierpnia zajęto Kielce. Na tym szlaku Pierwsza Kompania Kadrowa otrzymała wsparcie nowo sformowanych oddziałów, które podążały w ślad za nią. Jej siły stopniowo rosły – do Kielc wkroczyła już jako batalion kadrowy z komendantem Józefem Piłsudskim na czele i sztabem poprzedzonym kawalerią.

- Dalszy marsz w kierunku Warszawy nie miał jednak szans powodzenia. Z powodu niechętej postawy ludności nie udało się wzniecić ogólnonarodowego powstania antyrosyjskiego.

- Działania militarne Pierwszej Kompanii Kadrowej miały znikomą wartość wojskową, ale w świadomości Polaków odegrały olbrzymią rolę. Kompania była pierwszym od zakończenia powstania styczniowego 1863–1864 r. regularnym oddziałem polskiej armii, jaki wyruszył do walki o niepodległość. Do tej pory Polacy służyli w armiach państw zaborczych, wcielani do nich siłą. Zmuszeni byli walczyć pod obcymi sztandarami i ginąć w obcej sprawie na dalekich polach bitew. Dopiero w 1914 r. mogli wystąpić jako jednolita formacja w polskich mundurach i z polskimi orłami na czapkach. Pierwsza Kompania Kadrowa zapoczątkowała proces odbudowy Wojska Polskiego, które okazało się tak istotne w rozgrywaniu spraw polskich podczas I wojny światowej i później, w okresie walki o granice odradzającego się państwa polskiego.

- Z czasem liczba oddziałów podporządkowanych Piłsudskiemu rosła. W końcu sierpnia 1914 r. powołano z nich 1. Pułk Piechoty Legionu Polskiego, który w grudniu 1914 r. przekształcił się w I Brygadę Legionów,

a jej dowódca – Józef Piłsudski – został mianowany brygadierem. W dalszym czasie sformowano kolejno II i III Brygadę Legionów Polskich. Tak powstała legendarna formacja, która w latach 1914–1917 walczyła na terenie Królestwa Polskiego, Podhala, Karpat Wschodnich oraz na Wołyniu i w walnie przyczyniła się do odzyskania przez Polskę niepodległości po 123 latach niewoli.

- Z historią I Brygady Legionów związana jest odznaka Za Wierną Służbę, ustanowiona przez komendanta Józefa Piłsudskiego rozkazem z dnia 6 sierpnia 1916 r. w drugą rocznicę wymarszu Kadrowki z Oleandrów.

- Trwale miejsce w historii ma również słynna pieśń Marsz Pierwszej Brygady. Jest ona utworem wspólnym Andrzeja Tadeusza Hałacińskiego i Tadeusza Biernackiego. Pieśń ta była uważana w Polsce międzywojennej przez kombatantów Legionów niemal za hymn państwowy. Była też ulubioną pieśnią marszałka Józefa Piłsudskiego, który nazywał ją „najdumniejszą pieśnią żołnierską”. Wykonywano ją często podczas oficjalnych uroczystości państwowych i wojskowych. Po II wojnie światowej w PRL-u z powodów politycznych została skazana na zapomnienie. Dopiero po przemianach ustrojowych 1989 roku odzyskała swoją rangę i jest obecnie bardzo często wykonywana podczas uroczystości państwowych i wojskowych.

Wojciech Krajewski
Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie

MONETY EMISJI 2009 MONETY EMISJI 2009 MONETY EMISJI 2009 MONETY EMISJI 2009 MONETY EMISJI 2009 MONETY EMISJI 2009 MONETY EMISJI 2009

N O M I N A Ł 1 0 Z Ł

metal Ag 925/1000 ■ stempel lustrzany ■ średnica 32,00 mm
masa 14,14 g ■ wielkość emisji (nakład) 50.000 szt.

AWERS: Z prawej strony wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej. Pod orłem oznaczenie roku emisji: 2009. W środku stylizowany wizerunek obelisku w Michałowicach, upamiętniającego wkroczenie Pierwszej Kompanii Kadrowej do Królestwa Polskiego. Z lewej strony napis: 10/ZŁ. W otoku napis: RZECZPOSPOLITA POLSKA. Pod lewą łapą orła znak mennicy: M/W.

REWERS: W środku stylizowany fragment Pomnika Czynu Legionowego w Kielcach. Powyżej tekst refrenu pieśni „Marsz Pierwszej Brygady”: My, Pierwsza Brygada./Strzelecka gromada./Na stos rzuciliśmy/-swój życia los./Na stos na stos! Po jego prawej stronie fragment tekstu pierwszej zwrotki: Legiony to/Legiony to/Legiony to/Legiony to. U dołu z lewej strony napis: 95. Pod nim ukośnie napis: ROCZNICA. U dołu stylizowany fragment zapisu nutowego. W otoku napis: WYMARSZU PIERWSZEJ KOMPANII KADROWEJ.

Projektant monety: **ROBERT KOTOWICZ**

N O M I N A Ł 2 Z Ł

metal stop CuAl5Zn5Sn1 ■ stempel zwykły ■ średnica 27,00 mm
masa 8,15 g ■ wielkość emisji (nakład) 1.000.000 szt.

AWERS: Wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej. Po bokach orła oznaczenie roku emisji: 20-09, pod orłem napis: ZŁ 2 ZŁ, w otoku napis: RZECZPOSPOLITA POLSKA, poprzedzony oraz zakończony sześcioma perełkami. Pod lewą łapą orła znak mennicy: M/W.

REWERS: Centralnie stylizowany wizerunek Odznaki I Brygady Legionów Polskich „Za Wierną Służbę”. U dołu półkołem napis: 95. ROCZNICA. W otoku napis: WYMARSZU PIERWSZEJ KOMPANII KADROWEJ.

NA BOKU: Ośmiokrotnie powtórzony napis: NBP, co drugi odwrócony o 180 stopni, rozdzielony gwiazdkami.

Projektant awersu: **EWA TYC-KARPIŃSKA**
Projektant rewersu: **ROBERT KOTOWICZ**